

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: U 56/2022 vp

tav@eduskunta.fi

KIRJALLINEN LAUSUNTO ASIASTA U 56/2022 VP: VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI DIREKTIIVIN 2011/83/EU MUUTTAMISESTA RAHOITUSPALVELUJA KOSKEVIEN ETÄSOPIMUSTEN OSALTA JA DIREKTIIVIN 2002/65/EY KUMOAMISESTA

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiasta ja esittää kohteliaimmin seuraavat huomiot:

Kuluttajaliitto pitää valtioneuvoston kantaa lähtökohtaisesti kannatettavana.

Erityisesti yhdyimme siihen huoleen, että esitetty sääntely on täysharmonisointia siten, että jäsenvaltioilla ei ole mahdollisuutta mennä kuluttajien suojaamisessa direktiivin tasoa pidemmälle. Valtioneuvoston kannassa esitetyllä tavalla tämä toisi heikennyksiä kuluttajansuojaa. Näemme, että tämä ei ole suunta, johon lainsäädäntöä tulee kehittää.

Valtioneuvoston kannassa esitetyllä tavalla on tärkeää, että suhdetta muuhun lainsäädäntöön selvitetään, etenkin niissä yhteyksissä, kun muu lainsäädäntö määrittelee tarkemmin kuluttajien peruuttamisoikeutta. Tähän liittyy vielä epäselvyyksiä ja avoimia kysymyksiä.

Direktiivissä ehdotetaan, että kuluttajille on annettava yhtä päivää ennen sopimuksen tekoa rahoituspalvelua koskevat tiedot. Mikäli näin ei toimita, kuluttajaa on muistutettava peruuttamisoikeudesta sopimuksen teon jälkeisenä päivänä. Tiedon saaminen hyvissä ajoin on tärkeää. Kun kyse on monimutkaisista palveluista, saattaa hyvissä ajoin tarkoittaa jopa pidempää aikaa kuin esitetty yksi päivä. Kuluttajaliiton näkemyksen mukaan olisi parempi, mikäli esityksessä lähdettäisiin siitä, että tiedot on annettava hyvissä ajoin. Säännöksessä tulee olla joustavuutta. Yhdyimme siis näiltä osin kirjelmän kantaan. Jälkikäteen peruutusoikeudesta muistuttamisen hyödyt kuluttajille saattavat olla vähäiset, mutta toisaalta tiedonantovelvollisuuden laiminlyöntiä ei voida pitää vähäisenä virheenä ja sen vuoksi voi olla perustelua säätää lisävelvoitteesta, jossa muistutetaan peruuttamisoikeudesta. Suomen kannan tulisi tältä osin olla varauksellinen, muttei kielteinen.

Kuluttajaliitto yhtyy peruutuspainikkeen osalta valtioneuvoston näkemykseen. Peruuttamisen helppoutta on syytä tarkastella ja sopimus tulee voida peruuttaa helposti. Peruuttamisnappi ei esitetyllä tavalla saisi heikentää mahdollisuuksia tehdä peruutustoimia muissa asiointikanavissa tai heikentää mahdollisuuksia irtisanoa sopimus. Lisäksi peruutusnapin käytännön toteutukseen tulisi kiinnittää huomiota: peruutusnapin tulisi olla sellainen, että

kuluttaja ei vahingossa tule peruuttaneeksi sopimusta.

Erityisesti haluamme korostaa valtioneuvoston kannassa esitettyä näkemystä siitä, että kansallisesti tulee olla mahdollisuus soveltaa puhelinmyynissä 1.1.2023 voimaan tulevaa kansallista säännöstä siitä, että puhelinmyynissä edellytetään kirjallista vahvistusta. Ei ole syytä jättää rahoituspalveluita sääntelyn ulkopuolella ja luopuminen kirjallisesta vahvistuksesta heikentäisi merkittävästi kuluttajien asemaa.

Pidämme tärkeänä, että Suomi pitää kiinni siitä, että kansallinen korkeampi kuluttajansuojan taso voidaan säilyttää, ja että sääntely on mahdollisimman yhtenäistä muita hyödykkeitä koskevan EU-oikeuden kanssa. Esimerkkinä yhtenäisyydestä muun lainsäädännön kanssa kuluttajalta edellytettävä hyväksyntä peruutusajan menettämiselle näyttäytyy erilaiselta kuin Omnibus-direktiivissä. Lisäksi Kuluttajaliitto toivoo, että artiklan 16 b uusin lisäys koskien peruuttamisajan pidentymistä puutteellisen tiedon antamisen seurauksena pysyy lopullisessa tekstissä. Tämä olisi linjassa muun lainsäädännön kanssa.

Esitetyn direktiivin yksi heikkous on se, että se ei sääntele rahoituspalveluiden mainontaa. Esimerkiksi kryptovaluuttojen mainostaminen sosiaalisen median vaikuttajien toimesta koetaan erittäin ongelmalliseksi. Eurooppalaiset kuluttajajärjestöt yhdessä ovat vaatineet, että kryptovaluuttojen mainonta tulisi kieltää, sillä niiden voidaan nähdä vertautuvat vedonlyöntiin ja aiheuttavan merkittäviä taloudellisia haittoja kuluttajille.

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry

Emmi Meriranta
Lakimies OTM